

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania T. S.A. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
z udziałem R.M., W.P., A.Z. i A.F.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę i podstawę
wymiaru składek na ubezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 maja 2023 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 7 grudnia 2021 r., sygn. akt III AUa 1076/21,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej się T. S.A.
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 960
(dziewięćset sześćdziesiąt) zł.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 maja 2021 r., XIV U 670/19, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie zmienił cztery decyzje z dnia 19 lutego
2019 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Warszawie i stwierdził, że
R.M., W.P., A.Z. i A.F. we wskazanych w decyzjach okresach nie podlegają
obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i
wypadkowemu jako pracownicy płatnika T. S.A., z podstawą wymiaru składek

wskazaną w decyzjach oraz zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującej się T. Spółki Akcyjnej - kwotę 720 zł tytułem zwrot kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie wyrokiem z dnia 7 grudnia 2021 r., III AUa 1076/21, oddalił apelację organu rentowego od powyższego wyroku oraz zasądził od apelującego na rzecz odwołującej się kwotę 960 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku pełnomocnik organu rentowego zarzucił naruszenie: 1) art. 327¹ § 1 k.p.c.; 2) art. 233 § 1 k.p.c.; 3) art. 627 k.c.; 4) art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: ustawa systemowa) w związku z art. 22 k.p.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił oczywistą zasadnością skargi, twierdząc, że Sąd Apelacyjny wskazał na odrębności pomiędzy ubezpieczonymi zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę i umowy o dzieło, pominął jednak, że zarówno współpracownicy, jak i pracownicy wykonują swoją pracę w tym samym miejscu i czasie wskazanym przez płatnika, używają tego samego sprzętu, pracują razem w zespole, a efekt ich pracy jest oceniany przez reżysera/kierownika produkcji bądź w procesie kołaudacji. W ocenie organu rentowego ubezpieczeni tak samo, jak pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę wykonywali pracę w zespole, bez którego nie byłoby w stanie jej wykonać, korzystali ze sprzętu T. S.A., wykonywali pracę pod nadzorem, nieprzerwanie, w miejscu i czasie wskazanym przez T. S.A. a efekt ich pracy musiał odpowiadać standardom technicznym i jakościowym określonym przez T. S.A.

Mając na uwadze powyższe, organ rentowy wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a w razie uznania przez Sąd Najwyższy, że podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona, o uchylenie wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od odwołującej się spółki na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Nie przysługuje od każdego orzeczenia sądu drugiej instancji, które nie satysfakcjonuje strony skarżącej. Wnosi się ją do Sądu Najwyższego od prawomocnego wyroku poza tokiem instancji. Jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania musi być uzasadnione istotnym interesem publicznym, w szczególności potrzebą dokonania wykładni przepisów, które jeszcze nie doczekały się sądowej interpretacji albo wywołują wątpliwości interpretacyjne, rozstrzygnięciem istotnych zagadnień prawnych, zwłaszcza o charakterze precedensowym, dotychczas nierozważanych przez Sąd Najwyższy, wreszcie wyeliminowaniem orzeczeń oczywiście i rażąco wadliwych. Wniesienie skargi kasacyjnej doznaje istotnych ograniczeń, pozwalających Sądowi Najwyższemu na wstępną selekcję spraw, które będą merytorycznie rozpoznane (tzw. przedsąd).

Wymagania konstrukcyjne skargi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c., nakładając na skarżącego między innymi obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Sąd Najwyższy w ramach tzw. przedsądu bada tylko powołane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wykazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej na "pierwszy rzut oka", przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Skarżący nie spełnił opisanych wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej. Przede wszystkim nie wskazał, jaki przepis został w sposób oczywisty naruszony przez Sąd drugiej instancji, a jak wywiedziono, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego, oczywistego naruszenia przepisu prawa - jasnego i jednoznacznego, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości.

Twierdzenia skarżącego zmierzają do podważenia dokonanych ustaleń faktycznych, w oparciu o które rozstrzygał Sąd drugiej instancji. Sąd Apelacyjny stwierdził, że ubezpieczeni nie podlegali poleceniom kierownictwa produkcji (producenta) co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy. Wykonywali oni w spornych okresach pracę twórczą oraz samodzielnie decydowali o sposobie

wykonania tej pracy. Sąd drugiej instancji uznał także, że elementem mającym istotne znaczenie dla ostatecznego rozstrzygnięcia był także sposób ustalania wysokości wynagrodzenia, które nie było ubezpieczonym wypłacane za korzystanie ze zwolnień lekarskich i urlopów, a jego wysokość uzależniona była od wykonania dzieła, jego akceptacji przez T. S.A. oraz różnych stawek określonych w kosztorysach audycji. Ubezpieczeni nie otrzymywali wynagrodzenia za gotowość do świadczenia pracy, tak jak to jest w przypadku pracowników. Wynagrodzenie ich było zmienne, wyliczane według wycen kosztorysowych i wypłacane czasami kilkukrotnie w ciągu miesiąca na podstawie rachunku.

Wobec powyższego twierdzenia skarżącego, że wykonywana przez ubezpieczonych praca była tożsama z pracą innych osób zatrudnionych w ramach stosunku pracy, nie mają poparcia w ustalonym stanie faktycznym, który nie może być podważany na etapie kasacyjnym, również na etapie przedsądu, ze względu na związanie Sądu Najwyższego ustaleniami stanu faktycznego, na którym oparto zaskarżony wyrok (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

(I.T.)

[ms]